

Aan de leden

Datum
18 juni 2026

Ons kenmerk
U202600296
Lbr. 26/017

Telefoon
070 – 373 83 93

Bijlage(n)
2

Onderwerp
Model Subsidieregeling decentrale politieke partijen

Geachte leden van college en gemeenteraad,

De VNG voerde begin dit jaar een succesvolle lobby om de gereserveerde subsidiegelden voor lokale politieke partijen voor dit jaar uit te keren via het gemeentefonds. Op die manier kunnen gemeenten de subsidie nog in 2026 uitvoeren. Dit is voor het rijk onmogelijk gebleken omdat de wettelijke basis in de vorm van de Wet op de politieke partijen nog ontbreekt. Deze wet is namelijk nog niet aangenomen. De streefdatum van inwerkingtreding van het ministerie van BZK is nu 1 januari 2028.

In de meicirculaire 2026 is informatie opgenomen over deze subsidie. De VNG heeft daarop een Model Subsidieregeling decentrale politieke partijen ontwikkeld, om deze (tijdelijke) taak zo simpel mogelijk te maken voor gemeenten. Het college kan deze regeling vaststellen, waarna de subsidie kan worden aangevraagd door alle lokale politieke partijen en door alle lokale afdelingen van landelijke partijen die een zetel in de raad hebben.

Aanleiding

De VNG voert al jaren een lobby voor een subsidie voor lokale politieke partijen. Op de Algemene Ledenvergadering van de VNG van 26 juni 2024 heeft u een motie aangenomen waarin u de VNG oproept zich bij het kabinet in te zetten voor een structurele gelijke subsidieregeling voor landelijke en lokale politieke partijen.

Inmiddels is duidelijk dat er een structurele subsidieregeling komt voor lokale politieke partijen en voor lokale afdelingen van landelijke partijen. Deze regeling is opgenomen in het wetsvoorstel Wet op de politieke partijen (Wpp). Dit wetsvoorstel is ingediend bij de Tweede Kamer maar wacht nog op inhoudelijke behandeling. Op de begroting van BZK staat sinds enkele jaren een bedrag van € 8,15 miljoen gereserveerd voor de subsidie. Zoals vermeld, kan deze nog niet uitgekeerd worden vanwege de nog ontbrekende wettelijke basis.

De VNG heeft er daarom bij de Tweede Kamer op aangedrongen dat er een tijdelijke subsidieregeling komt. Tijdelijk, omdat deze regeling kan vervallen zodra de Wpp in werking treedt. Daarbij heeft de VNG, namens gemeenten, het aanbod gedaan dat gemeenten de subsidie eenmalig uitkeren. De Kamer heeft met dit voorstel ingestemd, zoals u kunt nalezen in ons eerdere nieuwsbericht: [Kamer stemt voor subsidie lokale partijen via gemeentefonds \(25 maart 2026\)](#)

Model Subsidieregeling

De VNG heeft daarnaast een Model Subsidieregeling ontwikkeld die vastgesteld kan worden door het college. Uitgangspunt is dat de regeling zo eenvoudig mogelijk is, zowel voor de uitvoering door gemeenten als voor het aanvragen door de lokale politieke partijen. Er is zoveel mogelijk aangesloten bij de relevante bepalingen uit de Wpp, de wettelijke regeling die naar verwachting in de toekomst gaat gelden. Dit is ook de reden dat in de regeling gesproken wordt over decentrale politieke partijen, een term uit de Wpp, en niet over lokale politieke partijen.

Subsidie voor 2026

Er is subsidie beschikbaar voor dit jaar. Er is door het amendement van de Tweede Kamer in totaal € 5,45 miljoen in het gemeentefonds gestort. Dit is minder dan het bedrag dat nodig is om de subsidie uit te keren volgens de bedragen die zijn opgenomen in de Wpp. In de Wpp worden verschillende subsidiebedragen toegekend, afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Doordat de subsidie € 5,45 miljoen bedraagt, kunnen de subsidiebedragen uit de Wpp niet gebruikt worden. In onze implementatiehandreiking is aangegeven voor 2026 welke bedragen voor welke gemeente gelden.

Wetsvoorstel Wpp

De minister van BZK heeft recent laten weten (Kamerstuk 36742, nr 14) dat de verwachting is dat de Wpp op 1 januari 2028 in werking treedt. De minister wil de ervaringen met deze tijdelijke regeling monitoren en betrekken bij de begroting van 2027. Er is immers alleen geld vrij gemaakt voor 2026. Of dit in 2027 weer gebeurt, en op welke manier, is momenteel onduidelijk. De VNG beschouwt deze tijdelijke subsidieregeling als een pilot, waarbij nagegaan kan worden of de Wpp uitvoerbaar is. In dit geval met name voor de decentrale partijen. Maar ook de ervaringen van gemeenten zijn waardevol voor de in te stellen Nederlandse autoriteit politieke partijen, die in de toekomst de subsidies gaat verstrekken.

Geen rol voor de griffie(r)

Er is bewust voor gekozen om de subsidieregeling te laten vaststellen door het college, zodat de uitvoering wordt gedaan door ambtenaren van de gemeenten. De griffie(r) heeft hier geen rol. De griffie ondersteunt de raadsleden. De subsidie is niet bestemd voor raadsleden en moet ook niet verward worden met de fractieondersteuning die fracties in de raad ontvangen op basis van artikel 33 van de Gemeentewet. De fractieondersteuning is bestemd voor de ondersteuning van de werkzaamheden van raadsleden. Bijvoorbeeld om een fractiemedewerker aan te stellen. De subsidie voor lokale politieke partijen is bestemd voor de partijorganisatie. Deze kan de subsidie bijvoorbeeld gebruiken voor het scouten van nieuwe raadsleden, voor het opleiden van nieuwe raadsleden en voor promotie- en campagnemateriaal voor de partij. De subsidies voor decentrale politieke partijen en die voor de fractieondersteuning zijn dus twee verschillende geldstromen, die naar verschillende aanvragers gaan en bestemd zijn voor verschillende activiteiten. Het is dus niet zo dat de subsidie aan lokale politieke partijen de regeling voor fractieondersteuning vervangt.

Wat betekent dit voor de ambtelijke organisatie?

Er is een aantal zaken dat uitgevoerd moet worden door de ambtelijke organisatie. Allereerst moet een collegevoorstel voor de subsidieregeling aangenomen worden. Het overnemen van het VNG-model zal voor de meeste gemeenten voldoende zijn. Na het collegebesluit zal de regeling

bekendgemaakt worden. Het ligt voor de hand dat de mogelijke aanvragers van de subsidie hierover specifiek geïnformeerd worden. In het geval dat uw gemeente kiest voor een aanvraagformulier, kan dit meteen meegestuurd worden. Daarnaast zal de subsidieambtenaar de aanvraag moeten beoordelen. Na een positief besluit op de subsidieaanvraag zal deze verwerkt en uitbetaald moeten worden door een medewerker van de financiële afdeling. Daarmee zijn de werkzaamheden voor de gemeente afgerond. Er vindt door de gemeente geen toezicht op de besteding van de subsidiegelden plaats.

Vragen

Neem in het geval van vragen contact op met ons klantcontactcentrum via info@vng.nl of 070 373 83 93. De modelregeling wordt opgenomen in de Kennisbank Decentrale Regelgeving van Sdu. Op het VNG-forum Gemeenterecht kunnen ambtenaren vragen stellen en kennis over dit onderwerp delen.

Webinar

Het Kennispunt Lokale Politieke Partijen houdt samen met de VNG op 23 juni een webinar over de modelregeling gericht op lokale politieke partijen. Meer informatie vindt u op de [website van het Kennispunt](#). We hopen hiermee het aanvraagproces voor de lokale partijen te vergemakkelijken, zodat de aanvragen snel door de gemeenten verwerkt kunnen worden. Mochten we veel vragen van gemeenten ontvangen, dan zullen we ook voor deze doelgroep een webinar of vragenuur organiseren.

Bijlagen

1. Model Subsidieregeling decentrale politieke partijen
2. Implementatiehandreiking Model Subsidieregeling decentrale politieke partijen

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

dr. mr. L.K. Geluk
Algemeen directeur